

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Finansministeren

19. oktober 2013

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 402 (Alm. del) af 6. august 2013

Spørgsmål

Vil ministeren redegøre for, hvilke udfordringer det giver for Danmark at have verdens højeste skattetryk?

Svar

Først skal jeg beklage, at besvarelsen ved en fejl ikke foreligger før nu.

Dernæst er det korrekt, at det danske skattetryk – målt som skatter og afgifter i pct. af BNP – er højt, også i en international sammenhæng. Det målte skattetryk i Danmark er således det højeste blandt gruppen af OECD-lande.¹

I forlængelse heraf skal det bemærkes, at det traditionelle mål for skattetryk ikke nødvendigvis giver et fuldt retvisende billede af skattebelastningen på tværs af lande og over tid. Skattetrykket er heller ikke et retvisende mål for skattesystemets forvriddende incitamentsvirkninger eller andre strukturelle forhold. Ligesom udviklingen i skattetrykket ikke nødvendigvis afspejler diskretionære politiske beslutninger. Det er der, jf. boks 1, en hel række årsager til.

Boks 1

Skattetryk og skattebelastning

Det traditionelle skattetryk måles som de samlede skatter og afgifter i et år som pct. af samme års BNP. Der er en række tekniske forhold forbundet med denne opgørelsesmetode, som påvirker skattetrykkets niveau og udvikling over tid. Det betyder, at særligt internationale sammenligninger af skattetrykket skal tages med et forbehold.

På den ene side *overvurderer* det målte danske skattetryk isoleret set den reelle skattebyrde (også i forhold til udlandet), da:

- Der betales indkomstskat efter de almindelige regler af de fleste indkomstoverførsler.
- Det offentlige betaler skat og afgifter til sig selv.
- Fx børne- og ungeydelsen behandles som en offentlig udgift og ikke et skattefradrag.

Hertil kommer, at det høje danske skattetryk skal ses i lyset af, at de offentlige finanser i Danmark er holdbare. I en del andre lande vil der – blandt andet som følge af en aldrende befolkning – ved uændrede udgiftsstandarder før eller siden skulle gennemføres skattestigninger og dermed et højere målt skattetryk.

¹ Jf. "OECD Tax Revenue Statistics 2012 Edition"; Table A. "Total tax revenue as a percentage of GDP". Det seneste år med data for alle lande er 2010.

Boks 1 (fortsat)

På den anden side *undervurderes* det danske skattetryk isoleret set (også i forhold til udlandet), da:

- Provenuet af afgifter, der er relativt højt i Danmark, indgår som en del af BNP. Det betyder, at det målte skattetryk reduceres.
- Udgiften til sociale bidrag har i andre lande i væsentligt højere omfang end i Danmark karakter af tvungen privat opsparing frem for skat. Fx findes der en række lande med ordninger, som næsten svarer til de danske arbejdsmarkedspensioner, men som finansieres gennem obligatoriske sociale bidrag (dvs. der er tale om tvungen privat opsparing) og som derfor indgår i skattetrykket (i modsætning til indbetalinger på danske arbejdsmarkedspensioner).
- Pensionsopsparingen medfører en udskydelse af skattegrundlag i opbygningsfasen.

Principielt bør der ved internationale sammenligninger af den reelle skattebelastning af personer og virksomheder, herunder anvendelsen af skatteudgifter og tilskud til virksomheder, korrigeres for disse forhold, men en udtømmende korrektion er i praksis overordentlig vanskelig.

Det bør også bemærkes, at en række skatte- og afgiftsprovenuer set i forhold til konjunkturerne (og dermed BNP) kan udvise betydeligt større udsving. Herunder er bilkøbet i Danmark stærkt konjunkturfølsomt, hvilket vil resultere i systematiske udsving i det målte skattetryk over konjunkturcyklen – uden at det er udtryk for diskretionære ændringer i skattepolitikken. Tilsvarende kan ændringer i adfærden over tid, i befolkningens demografiske sammensætning samt i rente, relative priser og lønninger mv. medføre ændringer i skattetrykket, der ikke kan henføres til diskretionære skattepolitiske tiltag.

Anm.: Udover de nævnte forhold i boksen er der en lang række andre forhold af praktisk og principiel karakter, der betyder, at det normale skattetryksmål ikke nødvendigvis er fuldt retvisende som et udtryk for skattebelastningen forstået som (personer og virksomheders) skattebetalingen sat i relation til (samme personer og virksomheders) indkomst. Herunder er der blandt andet betydelig målesikkerhed forbundet med opgørelsen af BNP. Hertil kommer, at der ikke kan peges på en egentlig økonomisk fortolkning af det traditionelle skattetryksmål.

Blandt disse kan nævnes forskelle i sammensætningen mellem direkte skatter (dvs. indkomstskatter) og indirekte skatter (dvs. moms og afgifter), den skattemæssige behandling af indkomstoverførsler (skattepligtig, ikke-skattepligtig eller som et fradrag), konjunkturudsving, udbredelsen af obligatoriske sociale bidrag til offentlig pension mv.

Det kan dog med sikkerhed siges, at skattebelastningen generelt er høj i Danmark. Det følger nemlig af en bevidst politisk prioritering i form af en høj grad af omfordeling og i et højt niveau for udbuddet af skattefinansierede velfærdsydelser. Således er udgifter til uddannelse, sundhed, alderdom, børnepasning mv. i andre lande med betydeligt lavere skattetryk typisk helt eller delvis private udgifter for borgerne, hvor de samme udgifter i Danmark overvejende finansieres via skatter. Modstykket hertil er nødvendigvis, at det offentliges indtægter også skal være relativt høje.

Beskatningsniveauet skal således ses som en afvejning af fordelene ved et stærkt socialt sikkerhedsnet, fri og lige adgang til uddannelses- og sundhedssystemet mv. samt en relativt lige indkomstfordeling overfor ulemperne forbundet med et højt (og progressivt) beskatningsniveau. Ulemper der først og fremmest relaterer sig til en reduceret tilskyndelse til at arbejde, spare op og investere.

Som udgangspunkt har vi i Danmark ensartede og generelle skatter og afgifter. Det understøtter sunde rammevilkår og er forbundet med en række fordele af praktisk og administrativ karakter.²

I forbindelse med den grundlæggende indretning (og den løbende tilpasning) af skattepolitikken tages der dog også blandt andet hensyn til international mobilitet af personer, investeringer og omsætning samt miljøpolitiske målsætninger. Regeringens initiativer i forbindelse med fx Vækstplan DK og aftalerne herom skal blandt andet ses i dette lys. Og som et signal om, at det er tendenser, som vi fortsat vil følge nøje med i.

Såvel spørgsmål om indretningen af skattesystemet som den overordnede planlægningen af den økonomiske politik, handler således grundlæggende om at veje fordele og ulemper op mod hinanden og træffe politiske beslutninger på baggrund heraf.

Med venlig hilsen

Bjarne Corydon

² Herunder kan forskelle i beskatningen af forskellige erhvervsaktiviteter give anledning til skatteplanlægning forstået således, at overskuddet i virksomhederne forsøges placeret, hvor beskatning heraf er mest lempelig ("transfer pricing"). De administrative omkostninger for både virksomhederne og SKAT i forbindelse med ligningen af selskaberne kan i denne forbindelse være betydelige.